

Rapport från Projekt Tornfalk Västra Mälardalen

Text: Laila Andersson

Foto: Ulf Eriksson

I *Fåglar i Västmanland 1/2007 och 1/2008* har tidigare berättats om vårt projekt. Vi som ingår i projektet är Ulf Eriksson, Lennart Andersson, Johannes Eriksson och Laila Andersson.

Som vanligt arbetar vi med projektet i stort sett året runt. Holkar snickras och målas, kontakter med lantbrukare och markägare pågår. Tidig vår och höst byter vi ut gamla holkar mot nya, lägger i nytt bomaterial där det behövs och sätter upp några flera holkar. Det geografiska området med holkar expanderar inte, utan vi förtätar beståndet där det finns lador som passar.

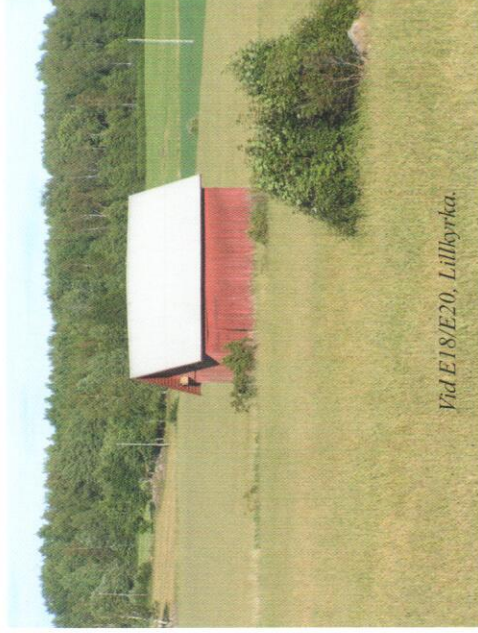
Typiskt för jordbrukslandskapet i västra Mälardalen är alla lador som finns placerade som öar på slätten långt från gårdsbebyggelsen. Många av ladorna har stått där i hundratals år. När jorden tidigare brukades på annat sätt med djur i ladugårdarna, var ladorna livsnödvändiga förvarings-

Viby

platser för hö. Byggnaderna i sig är ju minnen från en svunnen jordbrukskultur och därför väl värda att bevara, liksom också de små områdena omkring ladorna. Där har varit örört under lång tid och det har utvecklats en artrik växtlighet med mycket fjärilar, humlor och andra insekter. Det är en utmärkt miljö för småfåglar, t ex stenskvätta och tornseglare.

Det övergripande projektmålet är ju att få en fast stam av häckande tornfalk som vi vill uppnå genom att sätta upp holkar. Vi planerar också att förfina målet genom att analysera ortstrohet och också försöka ta reda på mera om födoval.

Vid E18/E20, Lillkyrka.

Krefbergslådan.

Före och efter röjningen vid Ödesberga.

Som vi berättat om tidigare, fångade vi 2007, i samband med ringmärkning av ungar, in en hona som ringmärktes som boungé i Finland. 2008 återkom samma fågel till samma lada och födde upp en ny kull ungar som ringmärktes. Med spänning ser vi fram emot säsongen 2009. Kommer "vår" fågel tillbaka igen? Är det flera av honorna som kommer tillbaka varje år? Vi ska under kommande säsong försöka att fånga in några flera vuxna fåglar.

Välkänd lada vid E20.

Tomfalksungar

Att analysera bomaterial i flera holkar som sitter i olika miljöer, kan kanske ge svar på frågor om födoval. T ex tillgången på olika gnagare, fångst av trafikskadade småfåglar där holken är placerad i närheten av större vägar.

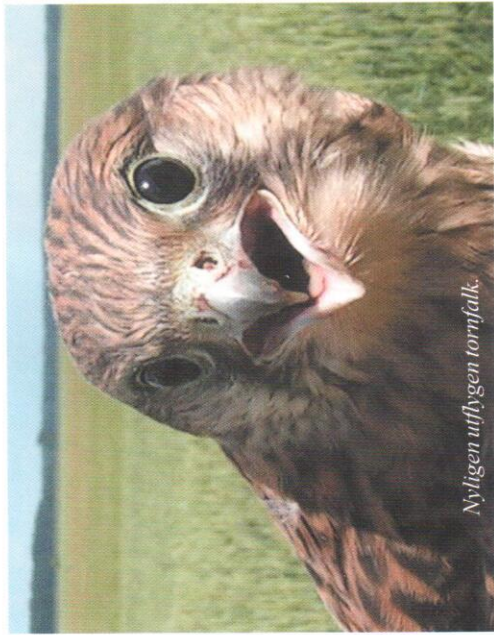
Årets resultat

Antal holkar	150
Häckningar	30
Genomförda häckningar	28
Ringmärkta ungar	143
Medeltal ungar per genomförd häckning	5,1

Kommun och sockenvis fördelning av häckningar inom projektet 2008

- Arboga kommun 8 fördelade på Medåker 3, Götllunda 1 Arboga 3.
- Köpings kommun 9 fördelade på Munktorp 2, Odensvi 1, Himmeta 1, Köping 5.
- Kungsörs kommun 8 fördelade på Björskog 6, Kungs Barkarö 1.
- Lindesbergs kommun 3 Fellingsbro 3
- Örebro kommun 2 Lillkyrka socken 2 häckningar.

2008 har varit ett bra år för tomfalkarna i västra Mälardalen. Det är betydligt flera både häckningar och ringmärkta ungar än någon gång tidigare i projektet. I en holk där det varit häckning varje år, kläcktes och ringmärktes sju ungar. Det är det största antal ungar som projektet har haft i en kull. Just den holken är av lite äldre modell och inte så rymlig, så det var ganska

Nyligen utflygen tornfalk.

trångt i boet. Ungarna var pigga och välnärda när det var dags för ringmärknings- så trångboddhet verkar inte vara något problem. Jämförelsen med sillarna i sardimburken ligger nära tillhands.

Två häckningar har misslyckats, båda på grund av störningar av människor. I den ena pågick verksamhet nära holken under äggläggningsperioden och i den andra har ladan (och holken med ägg !) rödfärgats under ruvnings- tiden. I båda fallen hade äggen övergivits. Annars har vi inte funnit några övergivna häckningar och bara två rötägg. 2006 hittade vi ju rötägg i flera bon och 2007 övergavs tre bon då äggen inte kläcktes.

I tre tornfalkholkar har vi haft häckning av kattugglor, och vi har också passat på att ringmärka 10 kattuggleungar.

Av årets ringmärkta tornfalksungar har två återfynd gjorts. Det ena återfyndet är en boung ringmärkt den 14 juni 2008 vid Näsby, Arboga socken och kommun. Den hittades död vid Trolle-Ljungby i Skåne den 12 augusti 2008. Det andra är en boung ringmärkt den 8 juli 2008 vid Vibyholm, Arboga socken och kommun som påträffades trafikdödad den 2 september 2008 vid Ytterskälby, Munktorps socken, Köpings kommun.

Miniförteckning över Västmanlands fåglar

Förteckningen omfattar samtliga i landskapet Västmanland anmärkta fåglar, t.o.m. 2000 (319). Miniförteckningen säljs av Västmanlands Ornitologiska Förening och kan beställas genom att sätta in 10 kr på ps-konto 1 06 54-2 (märk talongen "Exam-listan") Porto å 10 kr tillkommer. (Efter än tio listor portofritt). Glöm ej ditt namn och adress.

VOF programmet

Kallelse till Årsmöte

Västmanlands ornitologiska förening
Söndagen den 26 april i
Westerkvärn, Mölntorp
Hallstahammar

Exkursion till Billingens samling vid Westerqvarn 10.00 för samäkning.

Klockan 14:00 är det årsmöte i Westerqvarn.

VOF bjuder på kaffe och macka efter årsmötet.

Kl 15:00 bildvisning "Höjdpunkter från året som gått" av Torbjörn Arvidsson från Örebro
Många fåglar blir det och en del björnar.....

Hjärtligt välkomna till årsmötet hälsar VOFs styrelse

Söndag 10 maj

Fågelskådningens dag i Asköviken

7.00-13.00 Stora fågeltornet på tornudden bemannat av ornitologer från Västmanlands ornitologiska förening som visar fåglar och hjälper till med artbestämning.

9.00-13.00 Prova på fågelkikare. Leverantör visar det senaste i handkikare och tubkikare.

9.00 Fågelguidning . Startar vid Naturskolans hus. Avslutas vid stora fågeltornet ca. kl. 11.00.

9.00 Fågelguidning vid Lövsdagömslet, anpassad för funktionshindrade, avslutas ca. kl. 11.00

9.00- 13.00 Öppet hus Naturskolans hus. 10.30-12.00 finns möjlighet att grilla.

Tipspromenad för hela familjen

Arrangörer VOF och Naturskolan Asköviken

